

**ՀՀ ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾ ԹԻՎ
ԼԴ/0019/02/17 ՄԱՍԻՆ**

Գլխավոր տեղեկություն

Տիպ	Որոշում
Ակտի տիպ	Հիմնական ակտ (03.03.2022-մինչ օրս)
Կարգավիճակ	Գործում է
Սկզբնաղբյուր	Միասնական կայք 2022.06.27-2022.07.10 Պաշտոնական հրապարակման օրը 27.06.2022
Ընդունող մարմին	Վճռաբեկ դատարան
Ընդունման ամսաթիվ	03.03.2022
Ստորագրող մարմին	Նախագահող
Ստորագրման ամսաթիվ	03.03.2022
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ	03.03.2022

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎՃՌԱԲԵԿ ԴԱՏԱՐԱՆ

ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական
դատարանի որոշում
Քաղաքացիական գործ թիվ **L7/0019/02/17**
Նախագահող դատավոր՝ **Ա. Խառատյան**
Դատավորներ՝ **Մ. Հարթենյան**
Կ. Զիլինգարյան

2022 թ.
Քաղաքացիական գործ թիվ **L7/0019/02/17**

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՆՈՒՆԻՑ

Հայաստանի Հանրապետության վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական և վարչական
պալատը (այսուհետ՝ Վճռաբեկ դատարան) հետևյալ կազմով՝

**Նախագահող
զեկուցող**

**Ռ. Հակոբյան
Մ. Դրմեյան
Ս. Անտոնյան
Ա. Բարսեղյան
Հ. Բեդևյան
Գ. Հակոբյան
Ս. Միքայելյան
Ա. Մկրտչյան
Տ. Պետրոսյան
Է. Սեդրակյան
Ն.
Տավարացյան**

2022 թվականի մարտի 03-ին
գրավոր ընթացակարգով քննելով Էդուարդ Մանասյանի վճռաբեկ բողոքը ՀՀ վերաքննիչ
քաղաքացիական դատարանի 15.06.2018 թվականի որոշման դեմ՝ ըստ Էդուարդ Մանասյանի
դիմումի՝ ըստ կտակի ժառանգությունն ընդունելու ժամկետը բաց թողնելու պատճառները
հարգելի համարելու հիմքով ժառանգությունն ընդունած ժառանգ ճանաչելու պահանջի
մասին,

Պ Ա Ր Չ Ե Ց

1. Գործի դատավարական նախապատմությունը.

Դիմելով դատարան՝ Էդուարդ Մանասյանը պահանջել է իրեն ճանաչել Լևոն Մանասյանի՝
22.06.1998 թվականի կտակի հիման վրա ժառանգությունն ընդունած ժառանգ՝ հարգելի
համարելով ըստ կտակի ժառանգությունն ընդունելու ժամկետը բաց թողնելու պատճառները:

ՀՀ Լոռու մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանի (դատավոր՝ Տ. Գրիգորյան)
(այսուհետ՝ Դատարան) 16.11.2017 թվականի վճռով դիմումը մերժվել է:

ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի (այսուհետ՝ Վերաքննիչ դատարան)
15.06.2018 թվականի որոշմամբ Էդուարդ Մանասյանի ներկայացուցչի վերաքննիչ բողոքը
մերժվել է, և Դատարանի 16.11.2017 թվականի վճիռը թողնվել է անփոփոխ:

Սույն գործով վճռաբեկ բողոք է ներկայացրել Էդուարդ Մանասյանը (ներկայացուցիչ
Ադելինա Հակոբյան):

Վճռաբեկ բողոքի պատասխան չի ներկայացվել:

2. Վճռաբեկ բողոքի հիմքերը, հիմնավորումները և պահանջը.

Սույն վճռաբեկ բողոքը քննվում է հետևյալ հիմքերի սահմաններում ներքոհիշյալ
հիմնավորումներով:

*Վերաքննիչ դատարանը խախտել է ՀՀ Սահմանադրության 60-րդ հոդվածի 2-րդ մասը,
սխալ է մեկնաբանել ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետը:*

Բողոք բերած անձը նշված պնդումը պատճառաբանել է հետևյալ փաստարկներով:

Վերաքննիչ դատարանի այն եզրահանգումը, որ կտակի մասին իմանալու ժամկետի հոսքը
պետք է հաշվել 2016 թվականի մայիս ամսից, հիմնավոր չէ, քանի որ կտակի առկայության
մասին իմանալու ժամկետը պետք է հաշվարկվել այն պահից, երբ ժառանգը նոտարից ստացել
է կտակի վավերացված պատճենը: Սույն գործով Էդուարդ Մանասյանը, ունենալով սուբյեկտիվ
իրավունք ըստ կտակի ժառանգելու իր հոր՝ Լևոն Մանասյանի գույքը, օբյեկտիվ
պատճառներով չի իմացել այդ մասին, իսկ իմանալուց հետո չի խախտել օրենքով

նախատեսված վեցամսյա ժամկետը և դիմել է դատարան՝ խնդրելով հարգելի համարել ըստ կտակի ժառանգությունն ընդունելու համար սահմանված ժամկետը բաց թողնելու պատճառները:

Էդուարդ Մանասյանը կտակի մասին իմացել է 17.10.2016 թվականից հետո, երբ վերջինիս լիազորված անձը ստացել է նոտարով հաստատված կտակի պատճենը: Այսինքն, նշված ամսաթիվը պետք է համարվի կտակի առկայության մասին իմանալու ժամկետի սկիզբ: 17.10.2016 թվականին Էդուարդ Մանասյանը, իմանալով կտակի առկայության մասին, ձեռնարկել է ակտիվ գործողություններ ըստ կտակի ժառանգությունն ընդունելու ուղղությամբ, այն է՝ դիմել է նոտարին ժառանգության իրավունքի վկայագիր ստանալու համար: Բացի այդ, ժառանգը կարող է կամ պարտավոր է իմանալ կտակի մասին այն հայտնաբերելու, ստանալու և դրա բովանդակությանը ծանոթանալու պահից:

Վերոգրյալի հիման վրա բողոք բերած անձը պահանջել է բեկանել Վերաքննիչ դատարանի 15.06.2018 թվականի որոշումը և այն փոփոխել՝ դիմումը բավարարել կամ գործն ուղարկել նոր քննության՝ սահմանելով նոր քննության ծավալը:

3. Վճռաբեկ բողոքի քննության համար նշանակություն ունեցող փաստերը.

Վճռաբեկ բողոքի քննության համար Էական նշանակություն ունեն հետևյալ փաստերը.

1) Թիվ II-ՔՅ № 940095 ծննդյան վկայականի ռուսերենից հայերեն նոտարական կարգով վավերացված թարգմանության համաձայն՝ Էդուարդ Լևոնի Մանասյանը ծնվել է 30.04.1959 թվականին: Հայրն է՝ Լևոն Գևորգի Մանասյանը, իսկ մայրը՝ Սիրանուշ Կնյազի Սարկիսովան (**հատոր 1-ին, գ.թ. 111**):

2) Թիվ PY № 758576 մահվան վկայականի ռուսերենից հայերեն թարգմանության համաձայն՝ Լևոն Մանասյանը մահացել է 07.05.2004 թվականին՝ Ռուսաստանի Դաշնությունում (**հատոր 1-ին, գ.թ. 63, 64, 74**):

3) Էդուարդ Լևոնի Մանասյանի կողմից Լարիսա Ասատուրի Գևորգյանին 06.06.2016 թվականին տրված թիվ 64AA1581594 լիազորագրի ռուսերենից հայերեն նոտարական կարգով վավերացված թարգմանության համաձայն՝ Լարիսա Ասատուրի Գևորգյանը լիազորվել է, ի թիվս այլնի, ընդունելու ժառանգություն և վարելու ժառանգական գործը գույքի նկատմամբ, որը բաղկացած է քաղաք Վանաձոր, Լազյան փողոց, շենք 43 Ա, բնակարան 15 հասցեում գտնվող գույքից, լինելու իր ներկայացուցիչը Հայաստանի Հանրապետության բոլոր լիազոր մարմիններում (**հատոր 1-ին, գ.թ. 16-19**):

4) Էդուարդ Մանասյանի ներկայացուցիչ Ա. Հակոբյանը «Վանաձոր» նոտարական տարածքի նոտար Անժելա Կիրակոսյանին ուղղված 03.10.2016 թվականի գրությամբ հայտնել է, որ ըստ ստացված տեղեկությունների՝ ք. Վանաձոր, Լազյան 43 Ա շենքի թիվ 15 կոոպերատիվ բնակարանի բնակիչներ Լևոն Գևորգի Մանասյանը և Սիրանուշ Կնյազի Մանասյանը 1988-1992թթ. ստորագրել և Վանաձորի նոտարական գրասենյակում վավերացրել են կտակ, որով իրենց ամբողջ գույքը կտակել են որդուն՝ Էդուարդ Լևոնի Մանասյանին: Խնդրել է տալ կտակի վավերացված պատճենը՝ ժառանգության գործընթացը սկսելու համար (**հատոր 1-ին, գ.թ. 55**):

5) 17.10.2016 թվականին Վանաձոր նոտարական տարածքի նոտար Անժելա Կիրակոսյանի կողմից վավերացվել է 22.06.1995 թվականի կտակի պատճենի իսկությունն իսկականի հետ՝ նշելով, որ դրանում չեն հայտնաբերվել ուղղումներ, ավելացումներ, ջնջված բառեր և այլ չձանոթագրված ուղղումներ կամ այլ ուրիշ առանձնահատկություններ (**հատոր 1-ին, գ.թ. 39-40**):

6) 22.06.1995 թվականի կտակի պատճենի համաձայն՝ Լևոն Գևորգի Մանասյանն արել է հետևյալ կարգադրությունը. «Ինձ պատկանող ամբողջ գույքը, որտեղ էլ որ այն գտնվի, ինչից էլ որ այն կայանա, որն առ իմ մահվան օրը պատկանելիս է եղել ինձ, կտակում եմ քաղ. Էդուարդ Լևոնի Մանասյանին»: Նշված պատճենին կից առկա է նոտարի կողմից տրված փաստաթուղթը, ըստ որի՝ նոտարը վավերացրել է հիշյալ փաստաթղթի պատճենի իսկությունը բնօրինակի հետ, ինչը գրանցվել է սեղանամատյանում թիվ 3269 համարի տակ (**հատոր 1-ին, գ.թ. 53-54**):

7) «Վանաձոր» նոտարական տարածքի նոտար Ա. Կիրակոսյանի թիվ 386 գրությամբ ի պատասխան Էդուարդ Մանասյանի 14.12.2016 թվականի դիմումի հայտնվել է, որ հանգուցյալ Լևոն Գևորգի Մանասյանի մահից հետո ժառանգության իրավունքի վկայագիր չի կարող տրվել՝ նկատի ունենալով, որ օրենքով սահմանված 6-ամսյա ժամկետում նոտարական գրասենյակ չեն ներկայացել և ըստ կտակի ժառանգությունն ընդունելու վերաբերյալ դիմում չեն տվել (**հատոր 1-ին, գ.թ. 73**):

8) Համաձայն «Վանաձոր» նոտարական տարածքի նոտար Թ. Մարտիրոսյանի 16.08.2017 թվականի թիվ 461 գրության՝ փաստաբան Ադելինա Հակոբյանին հայտնվել է, որ հանգուցյալ Լևոն Մանասյանի մահից հետո նրա ժառանգական գույքն ընդունելու վերաբերյալ «Վանաձոր» նոտարական տարածք դիմումներ չեն ներկայացվել, ժառանգական գործ չի կազմվել (**հատոր 1-ին, գ.թ. 57**):

9) Վկա Սիմավոն Տեր-Բայանը ցուցմունք է տվել այն մասին, որ ճանաչում է դիմումատուին: Հայտնել է, որ ինքը տեղյակ է եղել, որ դիմողի անունով կտակ է գրվել, իսկ այդ մասին իմացել է իր մորից մի քանի տարի առաջ, սակայն, հաշվի առնելով, որ Էդուարդ Մանասյանը վատառողջ է եղել և նրա հետ խոսակցություն չի եղել՝ ինքն այդ մասին դիմողին չի տեղեկացրել: 2016 թվականի մայիս ամսին դիմողի հետ խոսակցության ժամանակ ինքն ասել է, որ նրա հայրն իր անունով կտակ է գրել, որից դիմողը շատ է զարմացել: Վկան պնդել է, որ

2016 թվականի մայիսին ինքն է կտակի մասին տեղյակ պահել դիմողին, որից հետո դիմողը լիազորագիր է ուղարկել իր հորեղբոր կնոջը՝ Լարիսա Գևորգյանին, որպեսզի վերջինս ճշտի կտակի առկայության հանգամանքը:

Վկա Լարիսա Գևորգյանը ցուցմունք է տվել այն մասին, որ ճանաչում է դիմումատուին, ով իր ամուսնու եղբոր որդին է: Հայտնել է, որ դիմողի հայրը կտակ էր գրել դիմողի անունով, սակայն դիմողը չի իմացել կտակի առկայության մասին, իսկ իմանալուց անմիջապես հետո ասել է իրեն, որպեսզի ինքը գնա նոտարական գրասենյակ և ճշտի կտակ կա, թե՛ ոչ: Ինքը դիմել է նոտարական գրասենյակ և Արուսյակ Ազարյանն իրեն բանավոր ասել է, որ կտակ չկա: Միայն փաստաբանի կողմից դիմելուց հետո է պարզվել, որ առկա է կտակ (**հիմք՝ դատական նիստերի արձանագրություն, հատոր 2-րդ, գ.թ. 6-11**):

4. Վճռաբեկ դատարանի պատճառաբանությունները և եզրահանգումները.

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ սույն գործով վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը պայմանավորված է ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 394-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված հիմքի առկայությամբ նույն հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետի իմաստով, այն է՝ բողոքարկվող դատական ակտում ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետի մեկնաբանությունը հակասում է 06.07.2007 թվականի թիվ 3-753 (ՎԴ) և 10.10.2007 թիվ 3-1345 (ՎԴ) քաղաքացիական գործերով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի որոշումներում տվյալ նորմին տրված մեկնաբանությանը:

Միաժամանակ վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը պայմանավորված է նաև ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 394-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետով նախատեսված հիմքի առկայությամբ նույն հոդվածի 2-րդ մասի 3-րդ կետի իմաստով, այն է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետի իրավանորմի կապակցությամբ առկա է իրավունքի զարգացման խնդիր:

Սույն բողոքի քննության շրջանակներում վճռաբեկ դատարանը հարկ է համարում անդրադառնալ հետևյալ իրավական հարցադրմանը.

կտակի գոյության մասին տեղյակ չլինելու պատճառով ժառանգության ընդունման ժամկետի բացթողումը ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածում որպես ժամկետի վերականգնման հիմք չնախատեսելը կարող է արդյոք որակվել իրավունքի բաց և հաղթահարվել իրավունքի անալոգիայի (praeter legem) սկզբունքի կիրառմամբ՝ վերահաստատելով նախկինում արտահայտված իրավական դիրքորոշումը.

Նշված իրավական հարցադրմանը պատասխանելու համար վճռաբեկ դատարանը հարկ է համարում անդրադառնալ իրավանորմում իրավունքի բացը բնութագրող հատկանիշներին և դրանց հաղթահարման իրավական մեխանիզմներին:

Իրավանորմում իրավունքի բացը դրսևորվում է՝

1. իրավանորմի հիփոթեզում այն նվազագույն վավերապայմանների բացակայությամբ, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ հարաբերության նկատմամբ դիսպոզիցիայում ամրագրված կանոնը կիրառելու համար,

2. իրավանորմի դիսպոզիցիայում ամրագրված այն կանոնակարգման բացակայությամբ, որը թույլ կտա իրավական կարգավորման տակ ներառել տվյալ հասարակական հարաբերությունը,

3. իրավանորմի սանկցիայի և դրա կիրառման դրույթների ոչ բավարար ամրագրմամբ:

Վերոգրյալը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ իրավանորմի բացն այն իրավիճակն է, երբ կոնկրետ իրավանորմի տարրերի կառուցվածքային կազմը հնարավորություն չի տալիս իրավական կարգավորման ենթարկել այն հասարակական հարաբերությունը, որը բովանդակային առումով գտնվում է որևէ իրավական ինստիտուտի կարգավորման տիրույթում: Այդ առումով հարկ է տարանջատել այն դեպքերը, երբ օրենսդրի դիտավորությունը եղել է տվյալ հարաբերությունը դուրս թողնել իրավական կարգավորման ոլորտից և այդ առումով նման հարաբերությանը չտալ իրավահարաբերության որակում, և երբ տվյալ հարաբերությունը դուրս է մնացել իրավական կարգավորումից՝ օրենսդրական անկատարության հետևանքով:

Մասնավորապես՝ օրենսդրական անկատարության դրսևորում է հանդիսանում այն իրավիճակը, երբ օրենքով նախատեսված իրավաբանական փաստի վրա հասնելու արդյունքում, օրենքի ուժով իրավունքի սուբյեկտը ձեռք է բերում կոնկրետ իրավական կարգավիճակ, սակայն բացակայում են այդ կարգավիճակով պայմանավորված սուբյեկտիվ իրավունքների իրականացման իրավական մեխանիզմները: Նման պայմաններում, իրավունքի սուբյեկտը, անկախ օրենքով նախատեսված կարգավիճակ ձեռք բերած լինելու հանգամանքից, իրավական հնարավորություն չի ստանում ներառվելու համապատասխան իրավահարաբերության մեջ և օգտվելու այդ իրավահարաբերության բովանդակությունը կազմող իրավական արդյունավետ միջոցների կիրառումից:

«Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիայի (այսուհետ՝ Կոնվենցիա) 13-րդ հոդվածը, սահմանելով իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցից օգտվելու անձի իրավունքը, ազդարարում է, որ յուրաքանչյուր ոք, ում կոնվենցիայով ամրագրված իրավունքներն ու ազատությունները խախտվում են, ունի պետական մարմինների առջև իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցի իրավունք, նույնիսկ եթե խախտումը կատարել են ի պաշտոնե գործող անձինք:

Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարանը (այսուհետ՝ Եվրոպական դատարան) արձանագրել է, որ Կոնվենցիայի 13-րդ հոդվածը երաշխավորում է ներպետական օրենսդրության մեջ իրավական պաշտպանության այնպիսի միջոցի առկայությունը, որը հնարավոր է դարձնում Կոնվենցիայով նախատեսված իրավունքների ու ազատությունների պաշտպանությունը (տե՛ս, Rotaru c. Roumanie [GC], 2000, § 67):

Մեկ այլ որոշմամբ Եվրոպական դատարանը, անդրադառնալով իրավունքի արդյունավետ պաշտպանության հիմնախնդրին, մասնավորապես նշել է, որ իրավունքի պաշտպանության միջոցը համարվում է «արդյունավետ», եթե այն հնարավորություն է տալիս կանխել խախտումը, դադարեցնել դրա շարունակությունը, կամ ստանալ համապատասխան փոխհատուցում արդեն իսկ տեղի ունեցած խախտման դեպքում (տե՛ս, Kudła c. Pologne [GC], 2000, § 158; Ramirez Sanchez c. France [GC], 2006, § 160):

Նշված կոնվենցիոն պահանջից ակնհայտ է դառնում, որ պետության պոզիտիվ պարտականություններից է հանդիսանում իրավունքի սուբյեկտի համար նախատեսել այնպիսի իրավական մեխանիզմներ, որոնք թույլ կտան նրան, իր կարգավիճակին համապատասխան, իրացնել իրավունքի արդյունավետ միջոցներ:

Հիշատակվածն անմիջականորեն վերաբերում է նաև այն դեպքերին, երբ իրավունքի սուբյեկտին, օրենսդրի կողմից վերապահվելով որոշակի իրավական վիճակ, միաժամանակ չեն ապահովվում նրա սուբյեկտիվ իրավունքների իրականացման համար անհրաժեշտ և բավարար իրավական մեխանիզմները:

Վերոգրյալը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ իրավանորմի բացը հանդիսանում է նորմատիվային բնույթ կրող այնպիսի թերություն, որի առկայությունը խաթարում է **սուբյեկտի իրավունքների անարգել իրականացման անհրաժեշտության** նորմ-սկզբունքի պահանջը (<< քաղաքացիական օրենսգրքի 3-րդ հոդված): Ուստի, պետության պոզիտիվ պարտականության մեջ է մտնում իրավունքի բացի հաղթահարումը: Այդ առումով օրենսդիրը նախատեսել է օրենսդրության անկատարության վերացման այնպիսի ինքնուրույն իրավական մեխանիզմ, ինչպիսին է իրավանորմի բացի հաղթահարումը, որը կարող է իրականացվել իրավակիրառ մարմնի կողմից՝ իրավանորմի բաց պարունակող կոնկրետ իրավանորմի մեկնաբանության միջոցով:

<< քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետը սահմանում է, որ ժառանգությունն ընդունելու ժամկետը բաց թողած ժառանգի դիմումի հիման վրա դատարանը կարող է նրան ճանաչել ժառանգությունն ընդունած՝ հարգելի համարելով ժամկետը բաց թողնելու պատճառները, եթե պարզվի, որ ժամկետը բաց թողնելու պատճառ է դարձել այն հանգամանքը, որ ժառանգը չգիտեր և պարտավոր չէր իմանալ ժառանգության բացման մասին ու պայմանով, որ ժառանգությունն ընդունելու ժամկետը բաց թողած ժառանգն այդ ժամկետը բաց թողնելու պատճառները վերացվելուց հետո՝ վեց ամսվա ընթացքում, դիմել է դատարան:

Նշված իրավանորմից ակնհայտ է դառնում, որ օրենսդիրն իրավական կարգավորման տիրույթ է ներառում քաղաքացիական իրավունքի այն սուբյեկտներին, որոնք ժառանգական իրավահարաբերությունում ունեն ժառանգի կարգավիճակ: Այսինքն՝ << քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածը վերաբերում է այն անձանց, որոնք օրենսդրի կողմից որակվում են որպես ժառանգներ: Այդ առումով գործնական կարևորություն ունի այն հարցի պարզումը, թե օրենսդիրը որ դեպքերում և պայմաններում է անձին որակում ժառանգ:

<< քաղաքացիական օրենսգրքի 1185-րդ հոդվածը, որում ամրագրված են ժառանգության հիմքերը, սահմանում է, որ ժառանգությունը կատարվում է ըստ կտակի և ըստ օրենքի: Ժառանգությունը կատարվում է ըստ օրենքի, եթե չկա կտակ, կամ դրանով տնօրինված չէ ամբողջ ժառանգության ճակատագիրը:

Նույն օրենսգրքի 1190-րդ հոդվածն ազդարարում է, որ ըստ կտակի և ըստ օրենքի ժառանգներ կարող են լինել ժառանգության բացման օրը կենդանի, ինչպես նաև ժառանգատուի կենդանության ժամանակ սաղմնավորված և ժառանգությունը բացվելուց հետո կենդանի ծնված քաղաքացիները: Ըստ կտակի ժառանգներ կարող են լինել ժառանգության բացման օրը գոյություն ունեցող իրավաբանական անձինք, Հայաստանի Հանրապետությունը և համայնքները, ինչպես նաև օտարերկրյա պետություններն ու միջազգային կազմակերպությունները:

Վերը նշվածը թույլ է տալիս եզրակացնել, որ ժառանգի կարգավիճակ ձեռք բերելու նպատակով օրենսդիրը ժառանգի համար չի նախատեսել այդ կարգավիճակի ձեռք բերման որևէ գործընթաց: Անձը ժառանգ է դառնում անկախ որևէ գործողություն կատարելու հանգամանքից, օրենքի հիման վրա, ժառանգության բացման փաստի ուժով, երբ ժառանգատուն իր գույքը կամ դրա մի մասը, կտակի միակողմանի գործարքի ուժով, ժառանգում է վերջինիս, իսկ դրա բացակայության դեպքում, ժառանգի կարգավիճակ են ձեռք բերում ժառանգատուի ազգականները՝ ըստ << օրենսգրքի 1216-1219 հոդվածներով սահմանված հերթականության: Փաստորեն, ըստ օրենքի ժառանգման դեպքում օրենսդիրը ժառանգատու-ժառանգ հարաբերության հիմքում դրել է նրանց միջև գոյություն ունեցող ազգակցական կապը: Դրան համապատասխան, ըստ օրենքի ժառանգման իրավիրված անձի համար, ժառանգության բացված լինելու փաստին տեղյակ լինելու դեպքում, օբյեկտիվ հնարավորություն է ստեղծվում իրազեկվել ժառանգի կարգավիճակ ձեռք բերած լինելու մասին և դրան համապատասխան իրացնելու ժառանգի համար օրենքով նախատեսված իր սուբյեկտիվ իրավունքներն ու պարտականությունները: Այլ կերպ ասած, ներառվելու ժառանգության ընդունման կամ ժառանգությունից իրաժարվելու գործընթացներին:

իրավիճակն այլ է ըստ կտակի ժառանգման դեպքում, երբ ժառանգի կարգավիճակի ձեռք բերման համար ազգակցական կապը որոշիչ նշանակություն չի ստանում: Նման պայմաններում, մինչև ժառանգության ընդունման գործընթացին ներգրավվելը, անձը պետք է հրազեկված լինի կտակի ուժով ժառանգության հրավիրված ժառանգի կարգավիճակ ձեռք բերած լինելու մասին: Առավել ևս, երբ կտակը հանդիսանում է միակողմանի գործարք և դրա հրապարակայնությունը կամ կտակի գոյության մասին ժառանգին հրազեկելն հրավահարաբերության ծագման պահին օրենքով նախատեսված չէր:

Տվյալ դեպքում, իր կարգավիճակի մասին տեղյակ չլինելու պայմաններում, անձն օբյեկտիվորեն դուրս է մնում ժառանգական իրավահարաբերության մեջ ներառվելու հնարավորությունից: Այդ խոչընդոտը կվերանա այն պահից, երբ նա կիրազեկվի իր վերաբերյալ ժառանգատուի կողմից թողած կտակի գոյության մասին: Այսինքն՝ ժառանգի կարգավիճակի ձեռք բերումը կտակի դեպքում ոչ միայն պայմանավորված է ժառանգության բացման և կտակի գոյության փաստով, **այլև կտակի գոյության մասին հրազեկված լինելու հանգամանքով:** Ուստի, կտակի ուժով ժառանգի կարգավիճակի ստանձնումը դեռևս բավարար չէ այդ կարգավիճակով պայմանավորված իրավունքների իրացման համար, քանի դեռ անձն հրազեկված չէ այդ կարգավիճակը ձեռք բերած լինելու մասին: Այսինքն՝ այն փաստական կազմը, որն անձի համար օբյեկտիվորեն իրավական հնարավորություն կստեղծի կտակի ուժով մտնել ժառանգական իրավահարաբերությունների մեջ, պայմանավորված կլինի հետևյալ վավերապայմանների միաժամանակյա առկայությամբ.

1. ժառանգության բացում,
2. ժառանգության բացման մասին հրազեկվածություն,
3. կտակի գոյություն,
4. կտակի գոյության մասին հրազեկվածություն:

Քննարկվող պարագայում, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածը, նախատեսելով ժառանգության ընդունման ժամկետի բաց թողման պատճառները հարգելի համարելու մեկ հիմք՝ ժառանգության բացման մասին ժառանգի անհրազեկությունը, փաստորեն, ըստ օրենքի ժառանգության հրավիրված ժառանգների մեջ ստեղծում է արտոնյալ վիճակ: Նշվածը հիմնավորվում է նրանով, որ եթե ըստ օրենքի ժառանգական իրավահարաբերությունների մեջ մտնելու համար բավարար է միայն ժառանգության բացման մասին տեղեկացված լինելը, ապա ըստ կտակի ժառանգության հրավիրված անձի համար այդ փաստական հանգամանքը բավարար չէ, և նա պետք է նաև հրազեկված լինի իր վերաբերյալ կտակի գոյության մասին:

Նման իրավակարգավորման պայմաններում խախտվում է ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետի 1-ին նորմ-սկզբունքը, որի համաձայն՝ քաղաքացիական օրենսդրությունը հիմնվում է իր կողմից կարգավորվող հարաբերությունների մասնակիցների հավասարության վրա, քանի որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետն ըստ օրենքի ժառանգների համար ըստ կտակի ժառանգների համեմատությամբ ստեղծում է անհավասար պայմաններ: Բացի այդ, ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 3-րդ հոդվածի 1-ին կետի 2-րդ նորմը սահմանում է կամքի ինքնավարության սկզբունքը, ինչը տվյալ դեպքում հանդիսանում է կտակարարի կամքի ազատ դրսևորման պահանջը՝ միակողմանի գործարքի ուժով տնօրինելու իրեն սեփականության իրավունքով պատկանող գույքը, իր հայեցողությամբ որոշած անձին, իր մահվան դեպքում, համապարփակ իրավահաջորդությամբ փոխանցելու կամահայտնության մասին և վերոգրյալ իրավակարգավորման պայմաններում չի ապահովվում ժառանգատուի ինքնավար կամքի իրացումը:

Վերոգրյալ երկու նորմ-սկզբունքները հիմք ընդունելով՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ քննարկվող պարագայում ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետն առկա խմբագրությամբ խաթարում է՝

1. ըստ օրենքի և ըստ կտակի ժառանգության հրավիրման ենթակա անձանց՝ ժառանգական իրավահարաբերություններում հավասար պայմանների ապահովումը,
2. կտակարարի կողմից իր գույքի տնօրինման ազատ կամքի և կամահայտնության հետագա իրացումը:

ՀՀ վճռաբեկ դատարանը նախկինում կայացրած իր որոշումներում անդրադարձել է կտակի մասին չիմանալը ժառանգությունն ընդունելու օրենքով սահմանված ժամկետը բաց թողնելու պատճառը հարգելի գնահատելու իրավական խնդրին՝ արձանագրելով, որ ժառանգության բացման պահից առաջացել է իրավահարաբերություն, որի բովանդակության տարրերից մեկը եղել է ժառանգի սուբյեկտիվ իրավունքը ժառանգելու ժառանգատուի ունեցվածքը: Եվ այդ սուբյեկտիվ իրավունքի դադարման փաստը եղել է ժառանգության ընդունման համար օրենքով նախատեսված ժամկետի ավարտը: Հետևաբար, ժառանգն իրավունք ունի դիմելու դատարան ժառանգությունն ընդունած համարվելու պահանջով՝ հիմք ընդունելով ժառանգության համար նախատեսված ժամկետի բացթողման հարգելի պատճառները, քանի որ նրա սուբյեկտիվ իրավունքը գոյություն է ունեցել, սակայն դրա մասին նա օբյեկտիվ պատճառներով չի իմացել (*տե՛ս, Աթանես Ստեփանյանն ընդդեմ Ռազմիկ Ստեփանյանի, երրորդ անձինք Գառնիի գյուղապետարան և ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի Աբովյանի տարածքային ստորաբաժանման թիվ 3-753 (ՎԴ) քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 06.07.2007 թվականի որոշումը*):

Մեկ այլ որոշմամբ ՀՀ վճռաբեկ դատարանն իրավական դիրքորոշում է հայտնել նաև այն մասին, որ ժառանգությունն ընդունելու համար սահմանված ժամկետի բաց թողնելու

պատճառը պետք է հիմնավոր լինի: Այն կարող է դատարանի կողմից հարգելի ճանաչվել, եթե ժառանգության բացման, **կտակի առկայության մասին ժառանգը տեղյակ չի եղել**, կամ ժառանգության ընդունման համար օրենքով սահմանված ժամկետը բաց է թողել այլ հարգելի պատճառներով (ժառանգի անչափահաս լինելը, ժառանգի ծանր հիվանդությունը, նրա անօգնական վիճակում գտնվելը, անգրագիտությունը, իրավաբանական գործողություններ կատարելու հնարավորությունը բացառող կամ սահմանափակող պայմաններում երկարատև գործուղման մեջ գտնվելը և այլն) (*տե՛ս, Սամսոն Շահվերդյանն ընդդեմ Չոյա Գրիգորյանի, Մարգարիտա և Սոննա Շահվերդյանների` թիվ 3-1345 (ՎԴ) քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 10.10.2007 թվականի որոշումը*):

Վերահաստատելով և զարգացնելով վերոգրյալ իրավական դիրքորոշումը` ՀՀ վճռաբեկ դատարանն արձանագրել է, որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետի հիփոթեզում առկա նորմատիվային բացը պետք է լրացնել այնպիսի մեկնաբանությամբ, համաձայն որի` ըստ կտակի ժառանգման դեպքում ժառանգության ընդունման բացթողման ժամկետի համար հարգելի պատճառ նախատեսելով *կտակի գոյության մասին իրազեկված չլինելու իրավաբանական փաստը*:

Նորմատիվային այդ բացը հաղթահարելով` իրավական հնարավորություն կստեղծվի ապահովելու նաև ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 3-րդ հոդվածում ամրագրված մյուս սկզբունքը, որը որպես հրամայական պահանջ ազդարարում է **քաղաքացիական իրավունքների անարգել իրականացման անհրաժեշտության պահանջը**:

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է, որ վերոգրյալ իրավունքի բացը **praeter legem** կանոնի կիրառմամբ վերացնելը պայմանավորված է ինչպես ՀՀ Սահմանադրության 171-րդ հոդվածում ամրագրված օրենքների և այլ նորմատիվ իրավական ակտերի միատեսակ կիրառությունն ապահովելու վճռաբեկ դատարանի առաքելությամբ և այդ առումով իրավունքի զարգացումն ապահովելու օրենսդրական կարգավորումով, այնպես էլ ՀՀ Սահմանադրության 60-րդ հոդվածում ամրագրված պետության պոզիտիվ պարտականության, այն է` **«ժառանգելու իրավունքը երաշխավորվում է», սկզբունքի ապահովմամբ** (*տե՛ս, Մանուշ Մկրտչյանն ընդդեմ Տիգրան Խառատյանի, Սուսաննա և Անահիտ Չոհրանյանների թիվ ԼԴ/0462/02/15 քաղաքացիական գործով ՀՀ վճռաբեկ դատարանի 19.01.2022 թվականի որոշումը*):

Վերը նշված իրավական դիրքորոշումների կիրառումը սույն գործի փաստերի նկատմամբ.

Սույն գործի փաստերի համաձայն` ժառանգատու ԼԼՈՆ Գևորգի Մանասյանը մահացել է 07.05.2004 թվականին, և որի վերաբերյալ մահվան ակտերի գրանցման գրքում կատարվել է թիվ 400 գրառումը, ինչպես նաև ՔԿՎԳ Տատիշևի շրջանի բաժնի կողմից 22.12.2011 թվականին տրված թիվ II-ՍՄ №758576 մահվան վկայականը: 22.06.1995 թվականի կտակի պատճենի համաձայն` ԼԼՈՆ Մանասյանն իրեն պատկանող ամբողջ գույքը, որտեղ էլ որ այն գտնվի, ինչից էլ որ այն կայանա, որն առ իր մահվան օրը պատկանելիս է եղել իրեն, կտակել է Էդուարդ ԼԼՈՆի Մանասյանին: Նշված պատճենին կից առկա է նոտարի կողմից տրված փաստաթուղթը, ըստ որի` նոտարը վավերացրել է հիշյալ փաստաթղթի պատճենի իսկությունը բնօրինակի հետ, ինչը գրանցվել է սեղանամատյանում թիվ 3269 համարի տակ:

«Վանաձոր» նոտարական տարածքի նոտար Ա. Կիրակոսյանի թիվ 386 գրությամբ, ի պատասխան Էդուարդ Մանասյանի 14.12.2016 թվականի դիմումի, հայտնվել է, որ ԼԼՈՆ Մանասյանի մահից հետո ժառանգության իրավունքի վկայագիր չի կարող տրվել` նկատի ունենալով, որ օրենքով սահմանված 6-ամսյա ժամկետում նոտարական գրասենյակ չեն ներկայացրել և ըստ կտակի ժառանգությունն ընդունելու վերաբերյալ դիմում չի տրվել:

Համաձայն «Վանաձոր» նոտարական տարածքի նոտար Թ. Մարտիրոսյանի 16.08.2017 թվականի թիվ 461 գրության` փաստաբան Ադելինա Հակոբյանին հայտնվել է, որ ԼԼՈՆ Մանասյանի մահից հետո նրա ժառանգական գույքն ընդունելու վերաբերյալ «Վանաձոր» նոտարական տարածք դիմումներ չեն ներկայացվել, ժառանգական գործ չի կազմվել:

Վկա Սիմավոն Տեր-Բայանը պնդել է, որ 2016 թվականի մայիսին ինքն է կտակի մասին տեղյակ պահել դիմողին, որից հետո դիմողը լիազորագիր է ուղարկել Լարիսա Գևորգյանին, որպեսզի վերջինս ճշտի կտակի առկայության հանգամանքը:

Վկա Լարիսա Գևորգյանը ցուցմունք է տվել այն մասին, որ ճանաչում է դիմումատուին, ով իր ամուսնու եղբոր որդին է: Հայտնել է, որ դիմողի հայրը կտակ էր գրել դիմողի անունով, սակայն դիմողը չի իմացել կտակի առկայության մասին, իսկ իմանալուց անմիջապես հետո դիմել է նոտարական գրասենյակ և Արուսյակ Ազարյանը բանավոր պատասխանել է, որ կտակ չկա: Միայն փաստաբանի կողմից դիմելուց հետո է պարզվել կտակի առկայության մասին:

Դատարանը, մերժելով Էդուարդ Մանասյանի դիմումը, նշել է, որ լիազորագիրը տալուց հետո` մինչև կտակի հայտնաբերումը, բավարար ժամանակ է եղել կտակի հայտնաբերմանն ուղղված այլ գործողությունների իրականացման համար, ուստի, դիմումատուի կողմից լիազորված անձը կարող էր չսահմանափակվել միայն նոտարի օգնականին բանավոր հարցում կատարելով և ունենալով բավարար ժամանակ` կարող էր կտակը ստանալու համար ողջամիտ գործողություններ կատարել` չխախտելով օրենքով նախատեսված ժամանակահատվածը, որի արդյունքում բացառված չէ նաև, որ դիմումատուն հնարավորություն կունենար ավելի շուտ դիմելու դատարան: Դատարանը նաև նշել է, որ սույն գործով ժառանգությունն ընդունելու ժամկետը բաց թողնելու պատճառը կտակի մասին չիմանալն է: Ուստի, կտակի մասին տեղեկանալուց հետո ինչպես դիմումատուն, այնպես էլ նրա կողմից լիազորված անձն օրենքով նախատեսված բավարար և ողջամիտ ժամկետ են ունեցել ժառանգությունն ընդունելու ժամկետը բաց թողնելու պատճառը վերացվելուց հետո

դիմելու դատարան: Հետևաբար, Դատարանը գտել է, որ դիմումը ենթակա չէ բավարարման:

Վերաքննիչ դատարանը, անփոփոխ թողնելով Դատարանի վճիռը, արձանագրել է, որ դիմումատուն կտակի մասին տեղեկացել է 2016 թվականի մայիսին, և իր փոխարեն կտակի ընդունմանն ուղղված գործողություններ կատարելու համար լիազորագիր է ուղարկել Լարիսա Գևորգյանին, սակայն դատարան է դիմել միայն 2017 թվականի հունվարին, ինչից էլ հետևում է, որ ժամկետը բաց թողնելու պատճառները վերանալուց հետո վեց ամսվա ընթացքում դիմումատուն չի դիմել դատարան: Վերաքննիչ դատարանն անհիմն է համարել բողոքաբերի այն փաստարկը, որ դատարան դիմելու համար նախատեսված վեցամսյա ժամկետի սկիզբը պետք է համարվի կտակի հայտնաբերման, այլ ոչ դրա առկայության մասին տեղեկանալու օրը, և նշել է, որ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետի բովանդակությունից հետևում է, որ օրենսդիրը վեցամսյա ժամկետի սկիզբ է համարել կտակի առկայության մասին իմանալը, և որևէ կերպ այդ ժամկետը չի պայմանավորել կտակի հայտնաբերման պահով:

Վերաքննիչ դատարանը հիմնավոր է համարել Դատարանի եզրահանգումներն ու պատճառաբանությունները՝ նշելով, որ ըստ կտակի ժառանգության ընդունմանն ուղղված ակտիվ և գիտակցված գործողություն պետք է դիտարկել միայն օրենքով սահմանված ժամկետում նոտարական գրասենյակ դիմելու փաստը, մինչդեռ սույն գործում առկա չէ որևէ ապացույց առ այն, որ 2016 թվականի մայիս ամսին կտակի գոյության մասին տեղեկացված Էդուարդ Մանասյանը ըստ կտակի ժառանգություն ընդունելու համար օրենքով սահմանված ժամկետում ձեռնարկել է գիտակցված և ակտիվ գործողություններ, այն է՝ դիմել է նոտարական գրասենյակ կամ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետով սահմանված հիմքով և ընթացակարգով օգտվել է ժառանգությունն ընդունելու ժամկետը բաց թողնելու պատճառները հարգելի համարելու վերաբերյալ միջնորդություն ներկայացնելու իրավունքից:

Վերը շարադրված իրավական դիրքորոշումների լույսի ներքո անդրադառնալով Վերաքննիչ դատարանի եզրահանգումների հիմնավորվածությանը՝ Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է հետևյալը:

Վերաքննիչ դատարանն Էդուարդ Մանասյանի վերաքննիչ բողոքը՝ ըստ կտակի ժառանգության ընդունման համար նախատեսված ժամկետի բացթողման պատճառը հարգելի համարելու մերժումը պայմանավորել է կտակի մասին 2016 թվականին Էդուարդ Մանասյանի տեղեկացված լինելու, սակայն 2017 թվականի հունվարին միայն դատարան դիմելու հանգամանքով: Այսինքն, ըստ Վերաքննիչ դատարանի տրամաբանության, այն փաստը, որ Էդուարդ Մանասյանն իմացել է ժառանգատուի՝ Լևոն Մանասյանի մահվան, կտակի առկայության մասին, արդեն իսկ հիմք է արձանագրելու, որ Էդուարդ Մանասյանն իրագրել է եղել նաև կտակի առկայության մասին:

Վճռաբեկ դատարանը, սակայն, գտնում է, որ մինչև ժառանգության ընդունման գործընթացին ներգրավվելը՝ անձը պետք է **իրագրելված լինի կտակի ուժով** ժառանգության իրավիրված **ժառանգի կարգավիճակ** ձեռք բերված լինելու, ինչպես նաև կոնկրետ կտակի առկայության մասին:

Տվյալ դեպքում, ինչպես նշվեց, Վերաքննիչ դատարանը Էդուարդ Մանասյանի կողմից ժառանգությունն ընդունելու բաց թողնված ժամկետը հարգելի համարելը մերժել է հաշվի չառնելով այն հանգամանքը, որ կտակի մասին իմանալուց և կտակն ստանալուց հետո դիմումատուն վեց ամսվա ընթացքում դիմել է դատարան: Մինչդեռ, Վճռաբեկ դատարանի կողմից ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետի՝ վերը նշված մեկնաբանության արդյունքում ակնհայտ է դառնում, որ Վերաքննիչ դատարանի կողմից պետք է քննարկման առարկա դառնա, թե Էդուարդ Մանասյանը ե՞րբ է տեղեկացել կտակի գոյության մասին և արդյոք կտակի առկայության մասին տեղեկանալուց հետո պահպանել է ժամկետի վերականգնման համար դատարան դիմելու՝ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետով պայմանավորված վեցամսյա ժամկետը: Նշված հանգամանքները պարզելուց հետո միայն Վերաքննիչ դատարանը կկարողանար հանգել համապատասխան եզրակացության՝ ժառանգությունն ընդունելու բաց թողնված ժամկետը հարգելի համարելու կամ մերժելու տեսանկյունից:

Վճռաբեկ դատարանն արձանագրում է նաև, որ նման պայմաններում հիմնավոր են նաև բողոք բերած անձի փաստարկները՝ ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքի 1228-րդ հոդվածի 2-րդ կետին Վերաքննիչ դատարանի կողմից տրված մեկնաբանությունը՝ կտակի մասին չիմանալը ժառանգությունն ընդունելու օրենքով սահմանված ժամկետը բաց թողնելու պատճառը հարգելի գնահատելու վերաբերյալ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի կողմից 06.07.2007 թվականի թիվ 3-753 (ՎԴ) և 10.10.2007 թվականի թիվ 3-1345 (ՎԴ) քաղաքացիական գործերով սույն կորմին տրված մեկնաբանությանը հակասելու վերաբերյալ:

Այսպիսով, սույն վճռաբեկ բողոքի հիմքի առկայությունը Վճռաբեկ դատարանը դիտում է բավարար՝ ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 405-րդ հոդվածի 1-ին մասի ուժով Վերաքննիչ դատարանի որոշումը բեկանելու և գործը նոր քննության ուղարկելու համար:

5. Վճռաբեկ դատարանի պատճառաբանությունները և եզրահանգումները դատական

Ծախսերի բաշխման վերաբերյալ.

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 101-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ դատական ծախսերը կազմված են պետական տուրքից և գործի քննության հետ կապված այլ ծախսերից:

ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 109-րդ հոդվածի 6-րդ մասի համաձայն՝ հատուկ վարույթներով, ինչպես նաև սույն օրենսգրքի 44-52-րդ գլուխներով նախատեսված դիմումների քննության հետ կապված դատական ծախսերի հատուցման պարտականությունը դրվում է դիմողների վրա:

Նկատի ունենալով, որ սույն գործն ուղարկվում է նոր քննության, որպիսի պարագայում դատական ծախսերի հարցին հնարավոր չէ անդրադառնալ գործի քննության ներկա փուլում, Վճռաբեկ դատարանը գտնում է, որ այդ հարցը ենթակա է լուծման գործի նոր քննության ընթացքում:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով ՀՀ քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի 405-րդ, 406-րդ և 408-րդ հոդվածներով՝ Վճռաբեկ դատարանը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

1. Վճռաբեկ բողոքը բավարարել: Բեկանել ՀՀ վերաքննիչ քաղաքացիական դատարանի 15.06.2018 թվականի որոշումը և գործն ուղարկել ՀՀ Լոռու մարզի ընդհանուր իրավասության դատարան՝ նոր քննության:

2. Դատական ծախսերի հարցին անդրադառնալ գործի նոր քննության ընթացքում:

3. Որոշումն օրինական ուժի մեջ է մտնում կայացման պահից, վերջնական է և ենթակա չէ բողոքարկման:

**Նախագահող
Չեկուցող**

- Ռ. Հակոբյան**
- Մ. Դրմեյան**
- Ս. Անտոնյան**
- Ա. Բարսեղյան**
- Հ. Բեդևյան**
- Գ. Հակոբյան**
- Ս. Միքայելյան**
- Ա. Մկրտչյան**
- Տ. Պետրոսյան**
- Է. Սեդրակյան**
- Ն. Տավարացյան**

Պաշտոնական հրապարակման օրը՝ 27 հունիսի 2022 թվական: